

रातो रत्नबर

Ratokhabar weekly

वर्ष ८ अङ्क २२ पूर्णाङ्क ३४० २०७९ पुस ०६ गते बुधबार

Wednesday, 21 December 2022

www.eratokhabar.com/ www.ratokhabar.com

मूल्य रु. १०

नेकपा (बहुमत) सेम-कर्णाली व्युरोको स्कुलिङ सम्पन्न

बर्दिया/ नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (बहुमत) केन्द्रीय स्कुलिङ तथा अनुसन्धान विभागको आयोजनामा सेती-महाकाली र कर्णाली व्युरोको संयुक्त स्कुलिङ बर्दिया जिल्लाको बाँसगढीमा सम्पन्न भएको छ। पुस १ गते सुरु भएको स्कुलिङ ४ गते समाप्त भएको हो।

स्कुलिङमा दर्शन, राजनीतिक अर्थशास्त्र र वैज्ञानिक समाजवादको विषय ... बाँकी ७ पृष्ठमा

साप्ताहिक

जनतासँग बहुमत अभियान प्रभावकारी बन्दै

गमानसिड घर्टा, दाढ़ / नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (बहुमत) ले सुरु गरेको जनतासँग बहुमत अभियान दाडमा प्रभावकारी बदै गएको छ। अभियानका क्रममा सङ्घरठन विस्तार तथा सुदूर्दीकरण तीव्र बनेको र जनस्तरमा प्रभावकारी बनेको बताइएको छ।

अभियानका क्रममा घोराही उपमहानगरपालिका १६ बाहुनडाँडा टोलमा युवा जनस्वयमसेवक नेपाल, अखिल नेपाल क्रान्तिकारी द्रेड युनियन महासङ्घ र अखिल नेपाल महिला सङ्गठनको टोल

... बाँकी ७ पृष्ठमा

अखिल क्रान्तिकारीद्वारा त्रिविलाई सङ्घर्षको चेतावनी

काठमाडौँ/ अखिल (क्रान्तिकारी) ले त्रिविलाई साउन १७ गते बुक्खाएको मागपत्रलगायत नतिजा प्रकाशनमा भैरहेको ढिलासुस्तीविरुद्ध ध्यानाकर्ण गराउदै आइतबार त्रिविका भीमी धर्मकात्त बास्कोटा, परीक्षा नियन्त्रक पुष्पराज जोशीलाई भेटेर अविलम्ब माग पूरा गर्न दबाब दिएको छ।

मागहरूबाटे स्मरण गराउन सङ्गठनका अध्यक्ष मिलन राई, उपाध्यक्ष वीरेन्द्र शाह, महासचिव रूपा बुढामगरलगायत प्रतिनिधिमण्डल परीक्षा नियन्त्रण कार्यालय पुरेको थिए।

क्रान्तिकारीले तत्काल नतिजा प्रकाशित गर्न माग गर्दै अन्यथा आन्दोलनमा उत्रिनुको विकल्प नरहेको चेतावनी पनि दिएको छ।

... बाँकी ७ पृष्ठमा

चालकलाई कारबाही गर्न माग

कञ्चनपुर/ कञ्चनपुरको वेदकोटमा बसको टक्करबाट विद्यार्थी कविराज बैजको मृत्यु भएको घटनालाई लिएर अखिल (क्रान्तिकारी) कञ्चनपुरले दोषीमाथि कारबाहीको माग गरेको छ। क्रान्तिकारीका कञ्चनपुर जिल्ला संयोजक वीरेन्द्र नाथले शुक्रबार प्रेस विज्ञप्ति जारी गर्दै अनियन्त्रित तरिकाले बस चलाउने चालकलाई कारबाही गर्न माग गरेका छन्। विज्ञितिमा उत्तम घटनाले सङ्गठनलाई स्तर्वा ... बाँकी ७ पृष्ठमा

... बाँकी ७ पृष्ठमा

मधेस र पूर्वी व्युरोको पार्टी स्कुलिङ सिराहामा सुरु

सिराहा/ नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (बहुमत) केन्द्रीय स्कुलिङ तथा अनुसन्धान विभागले मधेस व्युरोको सिराहामा दुई व्युरोको स्कुलिङ सुरु गरेको छ। पार्टीको मधेस व्युरो र पूर्वी व्युरोमा कार्यरत नवाँ महाधिवेशन आयोजक समितिका सदस्य र व्युरो सदस्यले दर्शन, विचार, अर्थशास्त्र र राजनीतिक विषयमा प्रशिक्षण लिइरहेको जनाइएको छ।

पुस ३ गते सिराहामा पाँचदिने स्कुलिङ उद्घाटन भएको समाचारमा जनाइएको छ। पार्टी केन्द्रीय कार्यालय सचिव प्रवीर प्रमुख

... बाँकी ७ पृष्ठमा

कोरियाली नेता किम जोड इलको स्मृति दिवसमा काठमाडौँमा विशेष कार्यक्रम

काठमाडौँ/ नेपालका लागि जनगणनन्त्र कोरियाका राजदूत जोड मानले समाजवाद मनपराउने नेपाली जनतालाई धन्यवाद दिए कोरियाली नेता किम जोड इलले विश्वका न्यायप्रेमी जनताको स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता र नेपाली जनताका लागि पनि धेरै काम गरेको बताएका छन्।

कोरियाली नेता किम जोड इलको ११ औं स्मृति दिवसका सन्दर्भमा कोरियाली दूतावासले आयोजना गरेको कार्यक्रममा राजदूत जोड नेता किम जोड इलले विश्वकान्ति र स्वतन्त्रताका लागि पुन्याएको योगदानलाई मार्सल किम जोड उनले अधि बढाउदै आएको र स्वतन्त्रताप्रेमी नेपाली जनताको पनि साथ र शुभेच्छा रहेको बताए।

नेपाल-कोरिया लेखक/पत्रकार मञ्च, नेपाल-कोरिया मैत्री सङ्घलगायत नेपालमा क्रियालील कोरियाका हितैषी संस्थाका प्रतिनिधिहरूलाई कोरियाको विकास र उन्नतिका लागि प्रदान गरेको सद्भावका लागि धन्यवाद तथा आभार प्रकट गर्दै राजदूत जोड स्वतन्त्रता र न्यायका लागि विश्वकै न्यायप्रेमी जनतासँग सहकार्य गर्दै अधि बढन जनगणनन्त्र कोरिया इच्छुक रहेको पनि बताए।

नेपाल-कोरिया मैत्री सङ्घका अध्यक्षसमेत रहेका नेकपा मालेका महासचिव सीपी मैनालीले कोरियाली राष्ट्रपति किम इल सुडले प्रतिपादन गरेको जुँगे विचारलाई नेता किम जोड उनले राष्ट्रसँग लागू गरेको ... बाँकी ७ पृष्ठमा

... बाँकी ७ पृष्ठमा

लुम्बिनी र गण्डकी व्युरोको स्कुलिङ सम्पन्न

नवलपुर/ नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (बहुमत) स्कुलिङ विभागको आयोजनामा लुम्बिनी र गण्डकी व्युरोको संयुक्त स्कुलिङ सम्पन्न भएको छ। मङ्गसिर २८ गते सुरु भएको स्कुलिङ ३ पुसमा समाप्त भएको हो।

स्कुलिङमा दर्शन, राजनीतिक अर्थशास्त्र र वैज्ञानिक समाजवादको विषय अध्ययनअध्यापन भएको थिए। स्कुलिङका प्रमुख अतिथि नेकपा (बहुमत) केन्द्रीय कार्यालय सचिव गुणराज लोहनी थिए। दुई व्युरोका पार्टी नवाँ महाधिवेशन आयोजक समितिका सदस्य सागर लिम्नुको स्वागतमा सम्पन्न कार्यक्रमको सञ्चालन पार्टी केन्द्रीय सचिवालय सदस्य तथा मधेस व्युरो इन्वार्ज नयनले गरेका थिए। स्कुलिङ ७ गते सम्पादन सञ्चालन हुने पार्टी कार्यालय सचिव लोहनी, सचिवालय सदस्यहरू लालबहादुर बीसी, रूपेश र महाधिवेशन आयोजक समितिका सदस्यहरू खेम थपलिया र गतिले प्रशिक्षण दिएको ... बाँकी ७ पृष्ठमा

फिलिपिन्स कम्युनिस्ट पार्टीका संस्थापक अध्यक्ष जोसे मारियाको निधन

नेकपा (बहुमत) द्वारा शोक व्यक्त

काठमाडौँ/ फिलिपिन्स कम्युनिस्ट पार्टीका संस्थापक अध्यक्ष जोसे मारिया सिसनको ८३ वर्षको उमेरमा यही डिसेम्बर १६ मा निधन भएको छ। क्रान्तिकारी कम्युनिस्ट नेता सिसनको निधनप्रति नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (बहुमत) ले शोक व्यक्त गरेको छ।

पार्टीका संयोजक कज्चनले आइतबार शोक व्यक्त जारी गर्दै सिसनको निधनबाट शोकसन्तप्त फिलिपिनी जनता र कम्युनिस्ट पार्टीप्रति समवेदना व्यक्त गरेका हुन्। विज्ञितिमा जोसे मारिया एक मार्क्सवादी-लेनिनवादी-माओवादी नेता रहेको र विश्व कम्युनिस्ट आन्दोलनमा उनको महत्वपूर्ण योगदान रहेको उल्लेख छ।

सिसनको निधनपछि पार्टी संयोजक कज्चनद्वारा जारी शोक व्यक्त्यमा भनिएको छ, 'विश्व सर्वहारा वर्गको एक दुक्की नेपाल

कम्युनिस्ट पार्टी (बहुमत) फिलिपिन्स कम्युनिस्ट पार्टीका संस्थापक अध्यक्ष जोसे मारिया सिसनको ८३ वर्षको उमेरमा यही डिसेम्बर ... बाँकी ७ पृष्ठमा

... बाँकी ७ पृष्ठमा

जुझारु अर्थवाद र विप्लवको 'समाजवादी' अर्थशास्त्र - ५

विप्लवले आफ्ना लेखमा गुनासो पोखेका छन्, 'सुदर्शन-कज्चनको दृष्टिमा हामी 'जुझारु अर्थवादी' भएको छौं। किन रे भने हामीले पैसा धेरै उठायाँ, बचत गर्न्याँ, जमिन किन्नाँ, घर हाल्याँ, भौतिक संरचनाहरू बनायाँ।' एकदम सही कुरा, धन्यवाद विप्लवलाई !! उनी अगाडि प्रस्तीकरण दिई लेख्छन्, 'जुझारु अर्थवादी' शब्द लेनिनले बीसी शताब्दीमा रुस र युरोपका सुधारवादी, अर्थवादी द्रेड युनियनवादीहरूबाटे गरेको विश्लेषण हो। जो मजदुरहरूका बीचमा सङ्घठन गर्दथे र मालिकहरूका विरुद्ध सङ्घर्ष पनि गर्दथे तर उनीहरू मजदुरवर्गीय सत्ताका लागि नभएर आर्थिक माग र सुधारका लागि लड्दथे। उनीहरूका कारण क्रान्तिलाई धक्का पुदथ्यो।' यसमा विप्लवले थन बिसिएको वा छुटाएको कुरा के हो भने, एकाईसौ शताब्दीको भूमण्डलीकृत उदार पुँजीवादी प्रणालीमा आउँदा लेनिनको समयमा मजदुर आन्दोलन तथा कम्युनिस्ट आन्दोलनमा देखिने गरेको जुझारु

विप्लव-प्रकाण्ड गुरुलाई भनेको कुरा त्यही हो। जुन तथ्यहरूको खण्डन उनले आफ्नो बुकारु अर्थवाद विप्लवको आर्थिक सम्भवता तात्र सम्भव छ, मोफसलका तर्क र दलिलबाट सम्भव छैन।

विप्लव-प्रकाण्ड गुरुलाई भनेको कुरा त्यही हो। जुन तथ्यहरूको खण्डन उनले आफ्नो बुकारु अर्थवाद विप्लवको आर्थिक सम्भवता तात्र सम्भव छ, मोफसलका तर्क र दलिलबाट सम्भव छ

પ્રસ્તાવના

કમરેડહરુ ! વિચાર આદાન-પ્રદાન ગર્ને ર સાહિત્ય ર કલા ક્ષેત્રોની કાર્યકી તથા આમ ક્રાન્તિકારી કાર્યકી માઝનો સમ્બન્ધો જાંચુણું ગર્ને ઉદ્દેશ્યલે આજ તપાઈહરુલાઈ યસ ગોઢીમા નિસ્યાઇએકો હોય। યસો ગન્ધીનો હાસ્તો ઉદ્દેશ્ય ક્રાન્તિકારી સાહિત્ય ર કલાને વિકાસનો સહી બાટો લિન સકૂન ભન્ને ર રાષ્ટ્રીય શરૂકો તરજી પલ્ટાઇદિન તથા રાષ્ટ્રીય મુલ્લિકો અભિમારા પૂરા ગર્ને ર ક્રાન્તિકારી કાર્યલાઈ અજ્ઞ સજિલો તુલ્યાઉન અજ્ઞ રાસ્ત્રી મદત ગર્ને કુરો સુનિશ્ચિત ગર્નું હોય।

ચિન્યાં જનતાનો મુલ્લિકો નિસ્તિ ગરિને હાસ્તો સંદર્ભકી અનેકો મોચાર્હ છન્ જસમા કલમ ર બન્દુકનો મોચાર્હ, સંસ્કૃતિક ર સૈનિક મોચાર્હ પર્દચન્। શરૂલાઈ હરાઉના નિસ્તિ હામીલે મુખ્ય રૂપલે બન્દુકધારી સેનામાથિ ભર પર્નુપર્દ તર યો સેના માત્ર પર્યાપ્ત હુંદેન।

હાસ્તીસિત સાંસ્કૃતિક સેના પનિ હુંનેપર્છ જો હાસ્તો પડ્ફિલાઈ એકતાબદ્વ પારન ર દુસ્મનલાઈ હરાઉન અનિવાર્ય રૂપલે આવશ્યક છે। મર્ઝ ૪ આન્દોલનદેખિ ચીનમા યસો સાંસ્કૃતિક સેનાને સાકાર રૂપ લિએ છે ર યસને ચિન્યાં ક્રાન્તિલાઈ મદત ગરેકો છે। ચીનકો સામન્તી સંસ્કૃતિ ર સાગ્રાજ્યવાદી અતિક્રમલાઈ ટેવા દિને દલાલ-પુંજીવાદી સંસ્કૃતિકો પ્રભાવ-ક્ષેત્ર ક્રમશ: ઘટાએકો છ ર તિનાનો પ્રભાવલાઈ કમજોર પારેકો છે। નૌલો સંસ્કૃતિકો વિરોધ ગર્નીનો અડાનબાટ બારમાર ચિલ્લિએકા છન્।

પ્રવૃત્તિકો સમસ્યા

આફનો અડાનબાટ વિશિષ્ટ પ્રવૃત્તિહરુ દેખાપર્છન્। દૃષ્ટાન્તકા નિસ્તિ હામીલે ગુણગાન ગર્ને કિ ઉદાદ્દારો પાર્ને ? યો પ્રવૃત્તિકો સવાલ હોય। યીમધે કુનચાઈં પ્રવૃત્તિ અપનાઉને ? મેરા વિચારમા દુવૈ પ્રવૃત્તિ અપનાઉનુપર્છ। અબ સવાલ ઉઠ્છ, તપાઈં કસકા બારેમા કુરા ગર્દે હુંનુંછે ? માનિસહરુ તીનાનથરીકા છન્- હાસ્તો શરૂહરુ, સયુક્ત મોચાકા હાસ્તો સહયોગિહરુ ર હાસ્તો આફનો માનિસહરુ। યિનમા પછિલો શ્રેણીકા માનિસહરુ જનસમૂહહરુ ર ઉનીહરુકા અગુવાહરુ હુંન્। યી તીનાનથરીકા માનિસમધે હામીલે હરેકપ્રતિ બેગલ-બેગલ પ્રવૃત્તિ અપનાઉનુપર્છ। શરૂકો હકમા અધ્યત્ત જાપાની સાગ્રાજ્યવાદ ર જનતાનો અરુ સંબે શરૂહરુકા હકમા, ક્રાન્તિકારી લેખક ર કલાકારહરુકો અભિમાર તિનાનો છલકપટ ર નિષ્ટુરતાલાઈ ઉદાડ્ગો પારદિનુ ર ત્યસકા સાથસાથી તિનાનો હાર અવશ્યમાબી છ ભન્ને કુરા ઓલ્યાઇદિનુ હોય જસલે ગર્દા જાપાનવિરોધી સેના ર જનતાલાઈ તી શરૂહરુલાઈ ઉદ્યોધેલે મિલકાઉના નિસ્તિ એક મન, એક પ્રાણ ભએર દૃઢતાકા સાથ જુદ્ધે કામમા પ્રોત્સાહિત ગર્ન સકિયોસ્। સયુક્ત મોચાકા હાસ્તો વિશિષ્ટાનુપર્છને એકતાબદ્વ પારેને એ તર યી દુર્દી બન્ધુ સેનાહરુ આફના વ્યાવહારિક કાર્યમા એક-અર્કોસિત ગાંસેનેન કિનભને પ્રતિક્રિયાવાદીહરુલે યિનલાઈ એક-અર્કોબાટ અલગાયિદિએ। જાપાનવિરોધી પ્રતિરોધ યુદ્ધ છેડિએપછિ ઝનઝન્ બઢી ક્રાન્તિકારી લેખક ર કલાકારહરુ યેનાન ર હાસ્તો અરુ જાપાનવિરોધી આધારઇલાકાહરુમા આઇરહેકા છન્। યો સાહે રાસ્તો કુરા હોય તર યસકો અર્થ આધારઇલાકાહરુમા આઉદૈના ઉનીહરુ યહાંકો જનસમૂહહરુસિત પૂરાપૂર એકાકાર ભિંભાલે ભન્ને હોઇન। હામીલે આફનો ક્રાન્તિકારી કાર્યલાઈ અધિ બદાઉને હોય ભને યી દુર્દીથરી સેનાલાઈ એકાકાર ગર્નેપર્છ। હાસ્તો આજકો બૈઠકો ઉદેશ્ય સાહિત્ય ર કલા સમ્પૂર્ણ

સાહિત્ય ર કલાકા પાઠક-દર્શકિહરુ મજદુર, કિસાન ર સિપાહીહરુ તથા ઉનીહરુકા કાડરહરુ ભસ્ત્રકા હનુલે યહાંને તથા ઉનીહરુલાઈ બુભનુપર્ને ર રાસ્તી ચિન્નપર્ને સંવાલ ૩૮૪ / ઉનીહરુલાઈ બુભનુ ર રાસ્તી ચિન્નકા નિસ્તિ, પાર્ટી ર સરકારકા સંઘગઠનહરુ, ગાઉં ર કારસાનાહરુ તથા આઠી માર્ગ સેના ર નૌલો ચૌથો એક મન ર એક પ્રાણ ભએર અધિ બદન, પિછિએકા કુરાહરુ ત્યાં ર ક્રાન્તિકારી કુરાહરુકો વિકાસ ગર્ન સંઘાત પુન્યાઉનુપર્ચ ર ત્યસકો ઉલ્લો કામ ભને નિશ્ચય ને ગર્નું હુંદેન।

સાહિત્ય ર કલા-સિર્જનાકો કામ ગર્નું ત છુંદ્દીછ તર ઉનીહરુકો સંબન્ધા પણિલો અભિમારાચાહીં જનતાલાઈ રાસ્તી બુભનુ ર ચિન્નનું હોય।

ક્રાન્તિકારી મેસિનસિત અભિન્ન પાટપુર્જાકા રૂપમા એકદમ રાસ્તી જોડિનુ, તિનીહરુ જનતાલાઈ એકતાબદ્વ ર શિક્ષિત તુલ્યાઉને તથા શરૂલાઈ પ્રાહર ગર્ને ર નષ્ટ ગર્ને શક્તિશાલી હત્યાર બનુનુ ર તિનાને હુંને એક મન, એક પ્રાણજસ્તો ભએર શત્રુસિત જુણ મદત ગરૂન્ ભન્ને કુરાહરુ સુનિશ્ચિત પાર્નું હોય। યો લક્ષ્ય પ્રાપ્ત ગર્નાનો નિસ્તિ હલ ગર્નુપર્ને સમસ્યાહરુ કે-કે હુંન્ ? મેરા વિચારમા યી સમસ્યાહરુ હુંન્- લેખક ર કલાકારહરુકો વર્ગીય અડાનકો સમસ્યા, ઉનીહરુકો પ્રવૃત્તિકો સમસ્યા, ઉનીહરુકો કાર્યકો સમસ્યા ર ઉનીહરુકો અધ્યયનકો સમસ્યા।

વર્ગીય અડાનકો સમસ્યા

હાસ્તો અડાન સર્વહારા વર્ગ ર જનસમૂહકે અડાન હોય। કમ્યુનિસ્ટ પાર્ટીકા સમસ્યાહરુકો નિસ્તિ યસકો અર્થ હોય પાર્ટીકો અડાનમેજિમ ચલ્લુ, પાર્ટીકો ભાવના ર પાર્ટીકો નીતિમેજિમ ચલ્લુ। અંદી યસ સમસ્યાબારે ગલત સોચાઈ રાખ્ને વા યસલાઈ પ્રસ્તસિત નબુને હાસ્તો કેંદ્રી લેખક ર કલાકારહરુકો છન્ કિ ? મેરા વિચારમા ત્યસી

સન્દર્ભ : ૧૩૦ ઔં માઓ દિવસ

યેનાન ગોષ્ઠીમા સાહિત્ય ર કલાબારે પ્રવચન

૨ મર્ઝ ૧૯૪૨

● માઓ ત્સેતુડ

ઉડાઉને ગર્નું વા અજ્ઞ નરાસ્તો કુરા, ઉનીહરુપ્રતિ વૈરભાવ રાખ્નું હુંદેન। હાસ્તો રચનાહરુલે ત ઉનીહરુલાઈ એકતાબદ્વ હુંન, પ્રગતિ ગર્ન, એક મન ર એક પ્રાણ ભએર અધિ બદન, પિછિએકા કુરાહરુ ત્યાં ર ક્રાન્તિકારી કુરાહરુકો વિકાસ ગર્ન સંઘાત પુન્યાઉનુપર્ચ ર ત્યસકો ઉલ્લો કામ ભને નિશ્ચય ને ગર્નું હુંદેન।

પાઠક-દર્શકહરુકો સમસ્યા અર્થાત્ તી માનિસહરુકો સમસ્યા જસકા નિસ્તિ હાસ્તો સાહિત્ય ર કલાકા કૃતિહરુ રચિએકા છન્। સેનસી-કાનસુ-ચિંદ્યસ્યા સીમાન્ત ક્ષેત્રમા ર ઉત્તરી ચીન ર મધ્ય-ચીનના જાપાનવિરોધી આધારઇલાકાહરુમા યો સમસ્યા કોમેન્ટાડ-ક્ષેત્રમા શાસિત ઇલાકાહરુમા ભન

यात्रा डायरी

अशोक सुवेदी

००० पुस ११ गते अर्थात् डिसेम्बर २६ तारिख विश्वसर्वाहारा वर्गका महान् नेता एवम् विचारक कमरेड माओ त्सेतुडको जन्मदिवस हो । माओ र उनको विचार हाम्रो जीवनदर्शन बनेको छ किनकि माओले हामीलाई साम्राज्यवाद र पुँजीवादी (दलाल पुँजीवाद) तर्फ लडेर समाजवाद स्थापना गर्ने विचार र कला प्रदान गर्नुभएको छ । त्यसैले माओले समाजवाद स्थापना गरेको देशको यात्रा सन्दर्भलाई १३० औं जन्मदिवसका सन्दर्भमा यात्राको सात वर्षपछि पुनः प्रकाशन गर्ने अनुमति मार्ग्गु । ०००

'विस्पोटक पदार्थ फेलापर्यो' भन्दै चीनको छेन्दू एपरपोर्टमें अलप परिएको स्टुकेस भेटिएको खुसी र बेइजिड एपरपोर्ट टर्मिनलको रिमफिल्मसँग 'फस्ट एड' खोज्दै र व्याप घिसाई भौतिकिया एउटा पातलो-पातलो केटा स्वागत गर्न आइयुग्छ बास बस्ने होटेलको सिफारिस गर्दै । हामी होटेलको भाडा सोध्हाँ अलि लापवहीपूर्वक किनकि हाम्रो पहिलो ध्यान सहयात्री माणिक लामाको हातको घाउमा मलमपही गर्नेतिर हुन्छ । टर्मिनलमा ट्रान्जिट समय कटाउन यत्रत्र सफा भुइँना

प्रस्थान माओको शब रहेको भवनतिर हुन्छ । केही अलमल र सोधपुछपछि हामी माओको शब रहेको खल्लित अधि बढ्छौं । तर ८ देखि १२ बजेसम्म मात्र हेन पाइने माओको शब भवन हामी पुग्दा बन्द भएको २ घन्टा भइसकेको हुन्छ । उता राष्ट्रिय सङ्ग प्रगालय पनि बन्द भइसकेको हुन्छ । ग्रेट हल अफ द पिपुलको पास वा भ्रमणका लागि अग्रीम बुकिङ गर्नुपर्ने पनि हामीलाई थाहा हुँदैन । बाहिरबाहिर केही फोटो खिचाउँछौं ।

अमिलो भोलको स्वाद लिँदै थियौं, तमतम्याइँदौ मुख पारेर ।

हामी कार चददा ८ बज लागिसकेको थियो । हिजो यात्राका क्रममा चालक आफो गाडीमै आराम गरेर बस्न चाहेको थियो, हामीले गाइडका रूपमा प्रयोग गर्दा अलि थकित देखिएको थियो । आज अलि कम फरासिलो देखेपछि माणिकलाई भन्न-आज झाइभर अलि खुसी छैन । हुन पनि उसलाई

मताई भन्ने माओ जुरुकक उठेर अमेरिकी, ब्रिलायती, जापानी, फ्रान्सेली, भारतीय अर्थात् विश्वसाम्राज्यवादका नाइकी, तिनका मतियारहरू र सबैखालै प्रतिक्रियावादलाई हप्तारैर फैरि द्यक्पटक छायलकायल पारिहित्य पनि हुन्ने थियो भन्ने लागिरहन्छ । तर यो त केवल मैरी हुवाइकल्पना न थियो ।

माओको शब अवलोकन : जीवनको एक सफल क्षण

१९ भदौ, २०७३, तियानमेन स्क्वायर

होटेल स्यानेजरसँग निकै लामो भलाकुसारी भयो हिजो बेलुका । कमरेड माओप्रति अगाध स्नेह रहेछ उनको पनि । हामी माओवादी हाँ हाँ भन्ने थाहा पाएपछि उनी बारम्बार भनिरहन्न- नो माओ नो चाइना, माओ इज द गड अफ इस्ट आदि । उनी पनि बेइजिडेखि ५०० माइल पूर्वको एउटा काउन्टीका चिनियाँ कम्प्युनिस्ट पार्टीका सदस्य रहेछन् । रातो खबरको भिजिटिड कार्डमा रहेको कम्प्युनिस्ट पार्टीको भन्डा देखेपछि उनले भनेका थिए- हामी सबै कम्प्युनिस्ट पार्टीका सदस्य । हामी जनगणतन्त्र कोरिया (उत्तरकोरिया) जाँदैछौं भन्ने थाहा पाएपछि उनले अलि त्रिसित बनेजस्तो भाव प्रकट गरे । समाजवादाट स्वलित चीन र सत्तासीन कम्प्युनिस्ट पार्टीका सदस्यले त्यस्तो भाव प्रकट गर्नु सामान्य थियो । मेरो जनयुद्धकालीन कथासङ्ग्रह 'नयाँ बस्ती' दिए । उनले नेपाली भाषा नमुनेपछि पनि नेपालका बारमा धेरथोर सुनेको बताए । माओप्रतिको हाम्रो लगाव र हामी माओवादी भएको सुनेपछि उनी हामीप्रति धेरै नै आकर्षित भएका थिए । शनिबार पनि उनले ५०० युआनमा तियानमेन स्क्वायरसम्म जान, घुम्न र फर्निका लागि द्याकी व्यवस्था गरिदिएका थिए । हामी ढिला देखेपछि उनी पनि दुःखी देखिए । चिनियाँ कम्प्युनिस्ट पार्टी, सी जिड पिड, तेल, जियाड जेमिन, हुजिन्ताओ, चीनको आर्थिक विकास, राष्ट्रपति चयन प्रक्रिया, चीकपाका सदस्यलगायत विषयमा एक-डेढ घन्टा कुरा भएपछि माणिक लामा र उनीसँग तस्विर खिचाइयो । उनले दिउँसो हामीलाई घुमाउन लैजाने चिनियाँ युकलाई भोलि पनि घुमाउन लगिदैज भनेर अनुरोध गरे ।

आजको यात्रा माओको मेमोरियल हलदेखि ग्रेट हल अफ द पिपुल र ग्रेट वालसम्पादको थियो । ५०० युआनमा मुसिकले दुङ्गो लागेको बताउँदै उनले हाम्रो यात्राको सफलताको पनि कामना गरे । उनी आइताबार बिहाने श्रीमती र २ बालबच्चा भेट्न आफो गाउँ जाँदै रहेछन् । उनले आफू पनि केही समयाधि श्रीमती र छोराऊरीलाई लिएर महान् माओको शब हेर्न गएको सुनाए । यो सुनाउँदा उनको अनुहार धेरै नै हाँसिलो र मुष्ठ देखियो । बिहान उदादा ६:४० बजिसकेको थियो । माणिक नित्यकर्म सकी गुनगुनाउन थालिकुभएको थियो ।

हतारहतार तयार भएर खाजा खान होटेलमा र्फर्ड ७:३० भइसकेको थियो । हिजोका चिनियाँ युवक तयार भएर खान आइयुगे । हामी कोदाको भक्कुजस्तै लाग्ने 'सी फुड', एउटा उसिनेको अन्डा र माडजस्तो लागि टिक्ट लिएर केही तस्विर खिचाएपछि हाम्रो

मैले गाइड बनिदिन अलि निकै नै जोड गरेको थिए । पहिले त ठाउँ पत्ता लगाउने समस्या, दोस्रो फोटो खिचिदिन मानिसको अभाव थियो ।

नभद्रे तियानमेन स्क्वायर काटेर १ किमिजिति पर गाडी पार्किङ गरेर माथि उकिलपछि उसले रिसाएको लक्षण देखाउन थालिहाल्यो । हिजो हाइटाट भोला मागेर बोकिदिने मानिस आज माणिकले व्याग दिवा पनि लिन गाहो भनिरहेको थियो । हामी १ किमिजिति फटाफट हिँडेर ग्रेट हल अफ द पिपुलको उत्तर दिशातिर दर्जनीं लाम लगाएर उभिएका हजारौं मानिसको हूलमा लाम लाग्न्यो । भीड हेर्दा लाथ्यो, हाम्रो देशमा पशुपति मन्दिरको 'दर्थन' गर्न भक्तजनहरू शिवराजीमा लाम लागिरहेका छन् । महान् माओका योगदानहरूको स्मरण र कदर गर्दै दैनिक दर्सी हात भनेर ललाई भन्न-भन्न भन्नसक्छ... । मलाई भने माओ जुरुक उठेर अमेरिकी, बेलायती, जापानी, फ्रान्सेली, भारतीय अर्थात् विश्वसाम्राज्यवादका नाइके, तिनका भारतीयहरू र सबैखालै प्रतिक्रियावादलाई हप्तारेर फैरि एकपटक हायलकायल गरिदिए पनि हुने थियो भन्ने लागिरहन्छ । तर यो त केवल मेरो हवाईकल्पना न थियो । विश्व-सर्वाहारावर्गका महान्

चन् । छेउछाउमा मूर्तिवत उभिएका सेनिकाहेको भीडवरिपरि उभिएका सुरक्षाकर्मी 'स्स्स्स्स' गरिरहेका छन् । मानौं उनीहरू भनिरहेका छन्, एक शब्द पनि निकाली, सियो खसेको पनि चाल लाग्ने गरी अधि बढ । तिमीले आवाज निकाल्यो भने गहिरो निद्रामा मस्त सुलुभएका माओको निद्रा भङ्ग हुनसक्छ... । मलाई भने माओ जुरुकक उठेर अमेरिकी, बेलायती, जापानी, फ्रान्सेली, भारतीय अर्थात् विश्वसाम्राज्यवादका नाइके, तिनका भारतीयहरू र सबैखालै प्रतिक्रियावादलाई हप्तारेर फैरि एकपटक हायलकायल गरिदिए पनि हुने थियो भन्ने लागिरहन्छ । तर यो त केवल मेरो हवाईकल्पना न थियो । यसैरी बाहिरबाट शिरितर गर्नु भन्ने नारा लगाउदै संसारभराट भेला भएका मार्क्सवादी वैज्ञानिक समाजवाद उदाउदैछ । यसैरी बाहिरबाट शिरितर गर्नु भन्ने नारा लगाउदै संसारभराट भेला भएका मार्क्सवादी वैज्ञानिक समाजवाद आएका देशहरूको भ्रमणको आरम्भमा छाँ । चीनमा समाजवाद आएर प्रतिक्रियान्ति भइसकेको छ तर पनि उसले अझै आफूलाई समाजवादी 'गड' (ईश्वर) बनाइएको छ र केवल तस्विर, शब र सालिकमा पूजा गरिएको छ । विचारबाट अलग राखेको माओको आरम्भको आधार भूमिका पूजा गर्नुको के अर्थ छ र सर्वहारा वर्गका यात्रा ।

मैले गाइड बनिदिन अलि निकै नै जोड गरेको थिए । पहिले त ठाउँ पत्ता लगाउने समस्या, दोस्रो फोटो खिचिदिन मानिसको अभाव थियो ।

नेता माओ विश्व-प्रतिक्रियावादलाई 'कागजी बाघ'

शब्दले सम्बोधन गर्दै खिजाउने, द्याकुलाले मिन्ने र देश एवम् जनताका लागि सर्वस्व गुमाउने, छोला र पल्लीलाई सहिद बनाउने महान् माओले निर्माण गर्दै हुँदूहुँदै प्रतिक्रियावादी र संशोधनवादीहरूको गठजोडले ध्वस्त बनाइएका समाजवादका काँचीहरू देखेर र नेपाल, भारतलगायत मुलुकमा ब्यूँतिरहेको समाजवादी त्रान्ति थाहा पाएर के सन्देश दिँदा हुन् ।

माओको अनुहार हामीले तस्विरमा देखेकस्तै धपक भलिरहेको देखिन्छ । हल्का सुस्ताएजरतो । कल्पनामा डुबिरहेको छु म कसरी गदाहरूले महान् माओले निर्माण गरेको विचार र विशाल चीनको समाजवादलाई पोलीपकाई खाए । माओ साँचै ब्यूँतिर एकपल्ट चीन र विश्वलाई नियालन सक्ने के बन्दा हुन् ? आफै चीनको दुरवस्था देखेर अनि निर्माण हुँदूहुँदै प्रतिक्रियावादी र संशोधनवादीहरूको गठजोडले ध्वस्त बनाइएका समाजवादका काँचीहरू देखेर र नेपाल, भारतलगायत मुलुकमा ब्यूँतिरहेको समाजवादी त्रान्ति थाहा पाएर के सन्देश दिँदा हुन् ।

म अनायासै 'महान् माओ लालसलाम !' भन्नै चिच्चाएछु । नजिके उभिएको सुरक्षाकर्मीले च्याप्प समातेपछि पो फसङ्ग हुन्छ ।

माओको शब अवलोकन गरी बाहिर निस्किने पूर्वी दिशातिर पुगेपछि त्यो भित्री गोजीको मोबाइल निकालेर कमरेड माणिकलाई गर्दै अर्थात् तस्विरका लागि । यह

जुम्हारु अर्थवाद र विप्लवको 'समाजवादी' अर्थशास्त्र- ५

विप्लवले भनेको एउटा तथ्य निश्चित रूपमा सही नै हो- थबाडमा हल बनाइयो, देशका विभिन्न स्थानमा विभिन्न प्रकारका संरचनाहरू पनि बनाइए। नेताहरूको आवासको व्यवस्थापन गर्न पहल पनि गरियो। त्यसको राष्ट्रीय प्रभाव परेको पनि थियो र पार्टीप्रति सहयोग गर्ने दाताहरूका लागि देखाउने वस्तु बनेको पनि थियो। त्यस्तै उत्पादनका लागि जोड दिने कुरा पनि गरिएको थियो र त्यसले राष्ट्रीय गति लिएको पनि थियो। पार्टीमा निर्णय गरेको उत्पादनका लागि कही जमिन पनि खरिद गरियो जसमध्ये विप्लवसँग बीराँ बिघा जमिन रहेको छ तर बाहिर यो खसीको टाउको देखाएर विप्लव-प्रकाण्ड गुटले भित्रभित्र कुकुरको मासु पकाएको कुरा त्यात बेला उदाहरण भयो जिति बेला विप्लवले खरिद गरेको जमिन भन्ने हामीसँगै हुँदासम्म पार्टीमा सार्वजनिक गरिएको थिएन। प्रकाण्डले विभिन्न ठाउँमा पार्टीकै सम्पतिले बनाएका घर र खरिद गरेको जमिनहरू पार्टीमा कहिल्यै जानकारी गराइएन। समय-समयमा पार्टीभित्र सम्पतिको अपचलनको कुरा उदाहरण गर्ने विप्लव-प्रकाण्ड नै दस हात उपरै शिलु, भूकुटी, अनिल, माइलालगायत त्यो पार्टीका पदाधिकारीहरूलाई आर्थिक अपचलन गरेको आरोप लगाउने गर्थे, विप्लव र आर्द्धशहरूले प्रकाण्ड र दन्तलाई अपचलन गरेको आरोप लगाउने गर्थे। उनीहरूका कमजोरीहरूलाई सुधार्न छौड्न उनीहरूले उपरै शिलु, भूकुटी, अनिल, माइलालगायत त्यो पार्टीका पदाधिकारीहरूलाई आर्थिक अपचलन गरेको आरोप लगाउने गर्थे, विप्लव र आर्द्धशहरूले प्रकाण्ड र दन्तलाई अपचलन गरेको आरोप लगाउने गर्थे। उनीहरूका कमजोरीहरूलाई सुधार्न छौड्न उनीहरूले उपरै शिलु, भूकुटी, अनिल, माइलालगायत त्यो पार्टीका पदाधिकारीहरूलाई आर्थिक अपचलन गरेको आरोप लगाउने गर्थे, विप्लव-प्रकाण्ड र दन्तलाई अपचलन गरेको आरोप लगाउने गर्थे। उनीहरूका कमजोरीहरूलाई सुधार्न छौड्न उनीहरूले उपरै शिलु, भूकुटी, अनिल, माइलालगायत त्यो पार्टीका पदाधिकारीहरूलाई आर्थिक अपचलन गरेको आरोप लगाउने गर्थे, विप्लव-प्रकाण्ड र दन्तलाई अपचलन गरेको आरोप लगाउने गर्थे।

समय-समयमा पार्टीभित्र सम्पतिको अपचलनको कुरा उदाहरण
नै दस हात उपरै शिलु, भूकुटी, अनिल, माइलालगायत त्यो पार्टीका पदाधिकारीहरूलाई आर्थिक अपचलन गरेको आरोप लगाउने गर्थे, विप्लव र आर्द्धशहरूले प्रकाण्ड र दन्तलाई अपचलन गरेको आरोप लगाउने गर्थे, उनीहरूका यी आरोप-प्रत्यारोप उनीहरूका कमजोरीहरू सुधार्न छौड्न, उनीहरूका सानासाना घटना देखाउँदै

आपना अपचलन छौप्लका लागि हुने गर्थे।

हो र नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (बहुमत) पुनर्गठित गरेका हों। जहाँसम्म सुदर्शनलाई 'हाम्रो पार्टीमा आउनुआगाडि जोसँग एक पैसा थिएन, हामीलाई दाढ भेट्न जाँदा पनि बाटामा कमरेडहरूले गाडीमा तेल हालिदिनु पर्थेयो ऊ अहिले करोडपति भइसक्यो, ऊ अर्थावादी नहुने, पार्टीको पैसा लुकाउने र लाटसाहेबजस्तो जीवन बिताउने, आफ्नै परिवारका नाममा सम्पति जोड्ने अर्थावादी नहुने, पार्टीलाई नसोधेर घर ठड्याउने, पार्टीको पैसा आआफ्ना खातामा जम्मा पार्ने, यताउता गर्दै खेतबारी जोड्ने अर्थावादी नहुने तर पार्टीको सम्पूर्ण आर्थिक अपचलन गरेको आरोप लगाउने गर्थे। यसरी उनीहरूले पार्टीका नाममा अपचलन गरेको, लुकाएको र लुकाएर खरिद गरेको जमिन, घरघडेरी, जम्मा गरेको पैसाको कुरै हिसाब पार्टीमा आएको थिएन र सायद त्यो विप्लवको मिलेमोतोमै गायब गरिएको छ। पार्टीभित्र देखिने तमाम कमीकमजोरीहरू क्षणिक, परिस्थितिजन्य र स्वाभाविक मान्दै त्यसलाई सुधार्दै जाने सर्तमा 'कम्प्राइज' गरिएको किनिकि क्रान्तिका अगाडि आर्थिक विषय गौण मानिन्थ्यो। फेरि पनि यहाँ

जनतासँग बहुमत अभियान ...

समिति गठन गरिएको नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (बहुमत) धोराही नगर पार्टीले जनाएको छ। युवा सङ्गठनमा बोधबहादुर थापाको अध्यक्षमा

स्वास्थ्य, रोजगारलगायत हरेक क्षेत्रमा असमानता, श्रमिकको श्रममाथि शोषण, पीडित नाराकिले न्याय नपाउनु, पैसा र शक्तिको आडमा दोषीले उन्मुक्ति पाउनुलगायत घटनाले जनतामा यो विवरण चरम निराशा छाएको र संसदीय

कार्यक्रममा जिल्ला पार्टी कार्यालय सदिव अमर खड्काले मन्त्रावधी राखेका थिए। जवस प्रयाकरण इन्चार्ज मनोज, लुम्बिनी व्युरो सदस्य युवकलगायत कार्यक्रममा उपस्थित थिए। कार्यक्रमको सञ्चालन घोराही नगर पार्टी इन्चार्ज हिमाले गरेका थिए।

नेकपा (बहुमत) सेम-कर्णाली व्युरोको ...

अध्ययन-अध्यापन भएको थियो। स्कूलिङका प्रमुख अतिथि नेकपा (बहुमत) केन्द्रीय कार्यालय सदस्य उदयबहादुर चलाउने 'दीपक' थिए। दुई व्युरोका पार्टी नवाँ महाधिवेशन आयोजक समितिका उदयबहादुर चलाउने 'दीपक' थिए। साथै क्रान्तिकारीले मृतकका परिवारलाई उचित क्षतिपूर्ति दिन पनि माग गरेको छ।

पार्टीका सेतो-महाकाली व्युरो इन्चार्ज महानको अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रमको सञ्चालन कर्णाली व्युरो इन्चार्ज सङ्गमले गरेका थिए।

पार्टीका सेतो-महाकाली व्युरो इन्चार्ज महानको अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रमको सञ्चालन कर्णाली व्युरो इन्चार्ज सङ्गमले गरेका थिए।

स्पष्ट गर्नुपर्ने तथ्य को हो भने विप्लव पैसा उठाउन, वचत गर्न, लुकाउन, प्रयोग गर्न कति सफल भए वा भएन् भने बिल्कुल होइन, मुख्य कुरा को हो भने उनी जब समाजवादी नीति परित्याग गर्दै संसद-वादी नीतिमा प्रवेश गरे, त्यो नै उनको वैचारिक पतनको द्योतक बन्दो। आधारभूत रूपले वैचारिक पतनको द्योतक बन्दो।

पार्टीको पैसा प्रयोग गरेर आफ्नी पत्तीका नाममा काठमाडौँमा घडेरी किन्न पैसा जम्मा गरिदिने, सहित परिवारका छोराछोरीहरू पद्न नपाइरहेको अवस्थामा लाख्यौ रूपैयाँको सुविधासहित पार्टी प्रतिच्छा बेदेर विप्लवका छोराहरूलाई निश्चित्त शुल्क पढाउन महत्त गर्ने कमरेडहरू अहिले पनि विप्लवको विरपि नै छन्। परिस्थितिबस गरिएका छन्, त्यो नेपाली उचान 'हर्नेलाईभन्दा देखेलाई लाज' भनेजस्तै भएको छ। जस्तो भए पनि पैसाकै लागि कोकोहोले मच्चाउने विप्लवलाई भन्दा उनको रोदन सुन्ने दुनियालाई लाज भएको छ!! तर यो विषय यति गम्भीर छ कि उनले गरेको हक्कताबारे नै स्पष्ट राखिएदिवा विप्लवको इमानदारी देखिएला। आर्थिक बाबारे जुन स्तरमा विप्लवले सुदर्शन, गुणराजलगायत साथीहरूलाई जोडेर आलेखा बायान गरेका छन् त्यसले पैसामाथि उनको जुकेचिरित देखापार्छ। वास्तवमा उनी विप्लवाट बिट्लवमा परिणत भएका छन्। बिट्लव भनेको विट्किने भनेको हो। पैसामाथि कोकोहोले पैसाकै लागि कोकोहोले मच्चाउने विप्लवलाई भन्दा उनको रोदन सुन्ने दुनियालाई लाज भएको छ। यो विषय यति गम्भीर छ कि उनले गरेको हक्कताबारे नै स्पष्ट राखिएदिवा विप्लवको इमानदारी देखिएला। आर्थिक बाबारे जुन स्तरमा विप्लवले सुदर्शन, गुणराजलगायत साथीहरूलाई जोडेर आलेखा बायान गरेका छन्। यसो हुनुपास कसैका लागि कुनै आपत्तिको विषय हुँदैन। शेष घलेदेखि अजय सुमार्गासम्म व्यवस्थित, धनी र सम्पन्न हुन कसैको आपत्ति नहुने? जहाँसम्म पारदर्शिताको कुरा छ, सबै पारदर्शी नै छ। व्यवसायी यति गुपदेखि ओम्नीसम्म र राजनीतिज्ञ विप्लवदेखि प्रकाण्डसम्म सबै पारदर्शी नै छन्। यो व्यापारी नयाँ कुरा पनि होइन। उनले भनेजस्तै पार्टीको आर्थिक प्रणाली संस्थागत हुनसक्छ, विप्लव-प्रकाण्डका तमाम डोजेर चलाएका छन्, गिर्झी-बालुवाका ठेकाहरू नियन्त्रणमा छन्, बैड्क चलेको छ, वैदेशिक व्यापार चलेको छ, पेट्रोल पम्पदेखि क्यासिनोसम्म लगानी फैलिएको छ। यो अवस्थामा विप्लव-प्रकाण्ड विप्लवले भनेजस्तै र व्यवहार गर्दै आएजस्तै धनी नहुने कुरा पनि भएन। हाम्रो चासोको विषय उनको आर्थिक सम्पत्ता र दरिद्रतामा होइन, हाम्रो चासोको विषय उनको वैचारिक दरिद्रतासँग हो र हाम्रो चासोको विषय कम्युनिस्टका नाममा कम्युनिस्टको बदनाम गर्ने हक्कताबाट जाहिराएको छ।

त को छन् भने उनले जसको जति पैसा लुटे पनि उनको अधिकारको विषय हो तर अरु कमरेडहरूले पार्टीको काममा कूनै पनि हालतमा परिचालन गर्न पाइदैन। रोमाञ्चवादी विप्लव धोती पुस्तिको गरी रोमाञ्चिटक चिल्लाहट चिल्लाहटको छन्, त्यो नेपाली उचान 'हर्नेलाईभन्दा देखेलाई लाज' भनेजस्तै भएको छ। जस्तो भए पनि पैसाकै लागि कोकोहोले मच्चाउने विप्लवलाई भन्दा उनको रोदन सुन्ने दुनियालाई लाज भएको छ!! तर यो विषय यति गम्भीर छ कि उनले गरेको हक्कताबारे नै स्पष्ट राखिएदिवा विप्लवको इमानदारी देखिएला। आर्थिक बाबारे जुन स्तरमा विप्लवले सुदर्शन, गुणराजलगायत साथीहरूलाई जोडेर आलेखा बायान गरेका छन्। यसो हुनुपास कसैका लागि कुनै आपत्तिको विषय हुँदैन। पहिलेको जस्तै हामी सहकार्य गर्न तयार पनि हुनेछौं। विप्लवको अर्थात्त अर्थात्त अर्थात्त अर्थात्त अर्थात्त अर

नियमित

सर्वहारा सांस्कृतिक क्रान्ति र माओ

संन्दर्भ: १३० औं माओ दिवस

● धर्मेन्द्र बास्तोला

कमरेड माओ सन् १९९३ डिसेम्बर २६ मा जन्मनुभएको थिए। संसारभरका सर्वहारा वर्गले माओको विशेष स्मरण र सम्मान गरेका छन्। माओ त्सेतुड बीसौँ शताब्दीका महान् दार्शनिक हुनुहुन्थ्यो। सर्वहारा वर्गको नेता हुनुहुन्थ्यो र सामाजिक रूपान्तरणका महान् सेनानी हुनुहुन्थ्यो। माओ त्सेतुडको नेतृत्वमा चीनमा सर्वहारा क्रान्ति भयो। नयाँ जनवादी क्रान्तिका रूपमा सम्पन्न भएको चिनियाँ समाज केरी वर्षमै समाजवादी क्रान्तिमा रूपान्तरण भयो। समाजवादी क्रान्ति उल्ट्याउने प्रयत्नका विरुद्ध महान् सर्वहारा सांस्कृतिक क्रान्ति भयो। चीनमा भएको जनयुद्ध, नयाँ जनवादी क्रान्ति, समाजवादी क्रान्ति, महान् सर्वहारा सांस्कृतिक क्रान्तिसम्मको अभियानमा मार्क्सवाद-लेनिनवादलाई मार्क्सवाद-लेनिनवाद-माओवादमा विकास गन्यो।

पुँजीवादी क्रान्तिहरू विभिन्न मुलुकहरूमा भएका थिए। बेलायत, फ्रान्स, जर्मनी, अमेरिका, जापानलगायत देशहरूमा समयसमयमा तूलातूल ऋणिहरू भएका छन्। कम्युनिस्टहरूको नेतृत्वमा स्थापित भएको पेरिस कम्युन, लेनिन र स्टालिनको नेतृत्वमा रूसमा भएका महान् समाजवादी क्रान्ति र माओको नेतृत्वमा चीनमा भएको नयाँ जनवादी-समाजवादी क्रान्तिको छुट्टै र विशेष महत्व छ। पुँजीवादको विकास भएका फ्रान्स र रूसमा सर्वहारा वर्गको नेतृत्वमा क्रान्ति भए। फ्रान्समा पेरिस कम्युनको स्थापना भयो। रूसमा समाजवादी क्रान्ति सम्पन्न भयो तर अर्धसामन्ती, अर्धऔपनिवेशिक अवस्थामा रहेको मुलुकमा समाजवादी क्रान्ति सम्पन्न गर्नु सबै हिसाबले विकास गर्नु आवश्यक थिए।

कुनै पनि क्रान्ति पुर्याउ तरिकाले अथवा कार्यीतिको पुनरावृत्ति हुन सक्छैन। जसरी पेरिस कम्युनको कार्यीति रुसी क्रान्तिमा पुनरावृत्ति हुन सक्कैनथ्यो। युरोपमा भएको पुँजीवादको विकास र पेरिस कम्युन तथा रुसी क्रान्तिको मानकबाट कार्यीतिक सोचाइ बनाउने अन्तर्राष्ट्रिय कम्युनिस्ट आन्दोलनमा देखिने जड्सूत्रवादीहरूको तर्क थिए- चीनजस्तो अर्धसामन्तवादी र अर्धऔपनिवेशिक अवस्थामा रहेको देशमा समाजवादी क्रान्ति त्यति बेला मात्र सम्भव हुनसक्छ जब त्यहाँ पहिले पुँजीवादी क्रान्ति सम्पन्न हुनेछ। अन्तर्राष्ट्रिय कम्युनिस्ट आन्दोलनमा देखिएको यसप्रकारको वैचारिक चुनौतीको सामना गर्नु माओका लागि निकै पेचिलो विषय थिए। नेपालमा पनि यसप्रकारको जड्सूत्रबाट मुक्त हुन सक्कैनथ्यो। नेपालमा 'क्रान्तिको पुनरावृत्ति हुन सक्छैन' भन्ने तर्क प्रचण्ड र बाबुरामहरूले गर्दै कार्यीतिक क्षेत्रको चुनौतीको प्रश्नलाई रणनीतिक क्षेत्रको चुनौतीमा पुऱ्याएका थिए। यो जड्सूत्रीय संशोधनवाद थिए। क्रान्तिको पुनरावृत्ति हुन्दैन भन्ने तर्क गर्दै क्रान्तिको निषेध गर्ने विचार र दृष्टिकोणलाई यसले प्रोत्साहित गरेको थिए र यही तर्कका अधारमा क्रान्तिको विसर्जनका लागि पार्टीमा मनोविज्ञान पैदा गर्ने तरिका थिए जुन कथित शान्तिप्रक्रियाका नाममा गरिएको आत्मसमर्पणबाट मात्र स्पष्ट भयो। अहिले पनि क्रान्तिको पुनरावृत्ति हुन्दैन भन्ने जड्सूत्रको सिकार केही क्रान्तिकारीहरू भेरेको अवस्था छ।

समकालीन अन्तर्राष्ट्रिय कम्युनिस्ट आन्दोलनमा देखापरेका वैचारिक समस्या समाधान गर्न माओले मार्क्सवादी दर्शन, राजनीतिक अर्थशास्त्र र वैज्ञानिक समाजवादका क्षेत्रमा गम्भीर प्रकारको अध्ययन, विश्लेषण र संश्लेषण गर्नुभयो। यसप्रकारको अध्ययनले जसरी लेनिनले मार्क्सवादलाई मार्क्सवाद-लेनिनवादमा विकास गर्नुभएको थिए, त्यसैगरी माओले मार्क्सवाद-लेनिनवादलाई मार्क्सवाद-लेनिनवाद-माओवादमा विकास गर्नुभयो। माओले गर्नुभएको यो विकासले सर्वहारा वर्गको हातमा क्रान्तिका लागि केवल सशक्त प्रकारको हतियार दिने काम मात्र गरेन, विश्वभरका देशहरूमा समाजवादी क्रान्ति सम्पन्न गर्ने र साम्यवादको यात्रामा अधि बढ्ने ढोका पनि खोलिदियो।

हिलो, दोस्रो र तेस्रो अन्तर्राष्ट्रियमा देखापरेको संशोधनवाद, जड्सूत्रीय छद्म संशोधनवादको निरन्तरता नेपालमा पनि देखापर्छ। नेपालका केही कथित मार्क्सवादीहरूले लेनिन, स्टालिन र माओको आलोचना गर्दै आएका छन्। उनीहरूले आफूलाई अब्बल दर्जाको मार्क्सवादी बताउने गरेको छन्। उनीहरूको तर्कमा मार्क्सले जे भन्नुभएको थिए, लेनिनले त्यसमा 'संशोधन गर्नु' गल्ती थिए। माओका सन्दर्भमा त भन्न 'महाभूल' थिए किनकि पुँजीवादको विकास नमईकन गरिने क्रान्ति 'दिगो' हुने सक्कैनथ्यो। यसप्रकारको तर्क गर्ने संशोधनवादीहरूले केवल मार्क्सले जे भन्नुभएको थिए त्योबाहेक मार्क्सवादमा अर्को केही हुनै सक्छैन भन्दै आएका छन्। जड्सूत्रीय छद्म संशोधनवादको परिणाम पनि संशोधनवादको भन्दा पर जान सक्छैन। यद्यपि छद्म संशोधनवादको कुरामा क्रान्ति हुन्ने गर्छ र भावानामा पनि क्रान्ति नै हुनसक्छ त तामाक्स, एडगेल्स, लेनिन, स्टालिन र माओले गरेको विश्लेषणभन्दा एक कदम अगाडि बढ्नु सर्वहारा वर्गको अधिकारभित्र नपर्ने कुरा हो भन्ने सोचाइ राख्छ। त्यसले अँगालेको कार्यीतिले उसलाई त्यही रणनीतिक परिणाममा पुऱ्याउँछ जो संशोधनवादको हुने गर्छ।

लेनिनले बारम्बार भन्ने गर्नुभएको थिए र माओले पनि त्यसलाई बारम्बार दोहोर्याउने गर्नुभएको थिए- 'मार्क्सवाद कुनै जड्सूत्र होइन, यो कारबाहीका लागि निर्देशित सिद्धान्त हो।' यसबाट हामी बुझ्छौं- मार्क्सवाद एउटा जीवन्त सर्वहारा सिद्धान्त हो जसले लेनिनले भन्नुभएजस्तै 'ठोस परिस्थितिको ठोस विश्लेषण' गर्दै विद्यमान समाजमा समाजवादी क्रान्ति सम्पन्न गर्न सक्छ।

माओ दिवसका सन्दर्भमा हामीले नेपालका सन्दर्भमा क्रान्तिका लागि केही विषयहरूलाई मनन गर्नुपर्छ। नेपालमा क्रान्तिकारी प्रक्रियामा भएको प्रतिक्रियाको खासीबाट पैदा भएको आन्दोलनलाई जीवन्त बनाउन नयाँ कार्यादिशामा अहिले देश अगाडि बढिरहेको छ। एकीकृत जनयुद्धले देशको अहिलेको वास्तविक अवस्थाबाट प्रस्थानबिन्दु बनाउँछ, यसले विगतमा भोगिएका क्रान्तिकारी आन्दोलनका सबै शिक्षा र अनुभवहरूलाई समावेश गर्दछ र समाजवाद तथा साम्यवादी भविष्यको बाटोमा अधि बढ्छ।

एकीकृत जनयुद्धले दर्शनमा एकता-सङ्घर्ष-रूपान्तरणको प्रक्रियालाई विगतको प्रचण्ड-बाबुरामहरूको गोलमतोल बुझाइलाई सपाट र स्पष्ट गरेको छ, राजनीतिक अर्थशास्त्रमा समाजवादी कालको उत्पादनपद्धतिमा कम्युनिस्ट नेतृत्वहरूको लागि क्षमताअनुसारको काम र आवश्यकताहरूको दामको व्यवस्था र जनताको हकमा क्षमताअनुसारको काम र कामअनुसारको दामको व्यवस्था हुनुपर्ने स्पष्ट गरेको छ, वैज्ञानिक समाजका क्षेत्रमा वैज्ञानिक समाजवादी क्रान्ति सम्पन्न गर्नु कम्युनिस्टको प्रमुख कार्यभार हो भन्ने विश्लेषण गरिएको छ।

जसरी मार्क्सवादले समयअनुसार विकासको माग गरेको हुन्छ र क्रान्तिकारी आन्दोलनको विकाससँगै यसको वैचारिक, राजनीतिक एवम् सङ्घर्षनामक ढाँचामा विकास हुँदै गइरहेको हुन्छ, त्यसैगरी संशोधनवादले पनि समयको विकासअनुसार आफूलाई त्यही रूपमा विकास गर्दै लगेको हुन्छ। त्यसको प्रतिबिम्ब २१ औं शताब्दीको संशोधनवादमा देखापर्छ। यसप्रकारका संशोधनवादीहरूको तर्क रहने गरेको छ- डिजिटल क्रान्तिको कार्यालय, अभूतपूर्व वैज्ञानिक विकास भएको वर्तमान विश्वमा र यही विकासका कारण कृत्रिम बौद्धिकताको उपयोग र यन्त्रमानवको प्रयोग हुने वर्तमान अवस्थामा परम्परागत उत्पादक शक्ति, श्रमिक वर्ग

वर्गसङ्घर्षका कडीहरू दुटेको पाइन्छ र त्यसले क्रान्तिको औचित्यमाथि प्रश्न खडा गरेको छ। यसप्रकारका तर्क गर्नेहरू वास्तविक रूपमा मानिसको स्वतन्त्रता, वर्गविभेदको अन्त्य र 'सामाजिक उत्पादन व्यक्तिगत वितरण' मा आधारित पुँजीवादी व्यवस्थाको अन्त्य असम्भव देख्छन् र उनीहरू समाजवादी सिद्धान्तको वकालत गरे पनि बुर्जुवा पुँजीवादी उत्पीडनको सिकार भइरहेका हुन्छन्।

नयाँ कार्यादिशाले स्पष्ट गरेको विषय के हो भने वैज्ञानिक अन्वेषण र विकास अनन्त प्रक्रिया हो र यो जुनसुकै समाजमा पनि भई नै रह्न्छ। पहिलेका समाजमा भन्दा पछिला समाजमा यो अभ्यंती तीव्र बनेर जान्छ किनभने यसले पहिलेका वैज्ञानिक सिद्धान्त, नियम र ज्ञानलाई पछिलो विकाससँग एकीकृत गर्दै लगेको हुन्छ। तर यसप्रकारको वैज्ञानिक विकासले समाजवादी क्रान्ति उल्ट्याउने प्रयत्नका विरुद्ध महान् सर्वहारा सांस्कृतिक क्रान्ति भयो। समाजवादी क्रान्ति, महान् सर्वहारा सांस्कृतिक क्रान्तिसम्मको अभियानमा मार्क्सवाद-लेनिनवादलाई मार्क्सवाद-लेनिनवाद-माओवादमा विकास गर्न्यो।

डीएनएले विरथापन गरेजस्तै नयाँ प्रकारको जीवकोष भएको मानवजातिको प्रादुर्भाव र विकास भए पनि समाजिक उत्पादन र सामाजिक वितरणका लागि समाजवादी क्रान्तिबाहेक अर्को कुनै पनि तारिकाले समाधान गर्न सक्दैन। यो मार्क्सवाद-लेनिनवाद-माओवादको गुदी कुरा हो।

माओको जन्मदिवसको १२० औं अवसर, चिनियाँ जीवन्त विकास गर्ने तारिकाले विश्वका सर्वहारा